

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	---

Bécsi kéz -- labanc alávalóság.

Oroszországban haldoklik az autokratizmus. Vérben fuldoklik a cárizmus szuronyerdője, s visszaverődik rajta a népek napjának sugara: a szabadság.

Ugyanakkor Magyarországon temetik az alkotmányt. Temetik azt az alkotmányt, mely ezer év sziklatömbjére van építve, melynek minden követ a honfi vér ragasztotta össze; ha ez a vár megdől, porba hull és semmibe vész ezer év dicsősége, foszlánnyá lesz a trikolor és halálmadár módjára csattog felettünk az osztrák sas.

A „Gesamtmtonarchie“ eszméje ismét kísért. Mikor mindenütt népek szabadulnak föl és nemzetségek lesznek nemzetté, hazánkat tartomány sorba készül lerántani az osztrák hódító szellem.

A vezérőbizottság kimondta, hogy a király aggkorára való tekintettel elmegy az engedékenység végső határáig. El is ment. Elment annyira, hogy szinte a maga nyakát szegte. A bécsiek is tekintettel vannak a király aggkorára. De

másképen, mint mi. Körülveszik, hitegetik, csalogatják, felhasználják az aggkor gyengeségét és féktelen uralmi törekvéseikkel és nemzetünk iránt táplált nagy gyűlölettel bevitték az uralkodót, hogy utasítsa vissza a békét. A rosszakarattól és a labanc alávalóságtól telhetett ez csak ki. Mert, hogy nem a király, hanem a környezete: az osztrák nagyurak és a magyar sorból kikerült labancok okai mindennek, ez kétségtelen.

Hiába irta a „Pester Lloyd“, hogy a király oly jól van tájékozva a magyar ügyekről, hogy tanácsosai nem adhatnak irányt akarátának. A könnyenhívők félrevezetésére szánt hazugságot gyorsan megcáfolta a tény; hogy a király igenis az osztrák generálisokkal intézi nemzetünk sorsát.

Nem egy nemzet, nem a magyar király, sőt nem is az osztrák császár a mi ellenünk. Hanem csupán egy pár labanc, egy pár magyar gyűlölő kamarilla tag, kik a Bach vagy Schmerling korszakot szeretnék ismét megeleveníteni.

Ezek ellen a csemete Bachok és Schmerlingek ellen kell küzdenünk. Akik meghiusították a tisztességes békét, melyet nemzetünk vezérei jóakarattal, a békére való áhítózással és a király aggkorára való tekintettel kínáltak.

És ezek ellen küzdeni nem illoyalitás, nem árulás, hanem ellenkezőleg: hazafiasság és becsület. Nem lehet már szó pártról, társadalmi osztályról, vallás vagy nemzetiségi különbségről. Csak egy kérdés van. Magyarok vagyunk-e vagy nem magyarok!? Osztrákok-e vagy honfiak, kurucok-e vagy labancok!? Nemzet akarunk-e lenni vagy hűbéres tartomány?

A bécsi kéz és a labanc alávalóság megtörésére egységesen kell küzdenie a nemzetnek.

A küzdelem tán áldozattal jár, de ez ne retentsen vissza bennünket, mert ügyünk igaz és az igazságnak győzni kell.

TÁRCA.

Odysseám Bajától Érsekújvárig.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

Irtá: **Vásárhelyi Tihamér.**

Feleségem: Jobban Tóbiásné — hisz tessék ismerni — így szólt hozzám ezelőtt két héttel:

— Tóbiás szeretsz?

— Mi? — kértem udvariasan, mint aki nem érti, hogy mit kérdeznek.

— Tóbiáskám drágám, ha szeretsz, akkor megteszed a kedvemért, hogy elutazol Érsekújvárra.

— Kérlek — feleltem én s azzal fogtam a kalapomat, hogy indulok.

— Tóbiás, Tóbiás, te már megint bolond vagy. Meg se hallgatod az embert. De te mindig is ilyen voltál, ilyen is maradsz. Jól van, nem szólok egy szót se többet.

Ezen ígéretét úgy fogadta meg, hogy beszélt még egy óráig. »Egyebek közt« elmondta azt is, hogy a Pesti Hírlap apró hirdetései között olvasta, hogy Érsekújváron egy autóbilt árvereznek el s hogy kikiáltási ár 30 korona. Ezt szerette volna, hogy megvegyem. Sok számárságot tettem már amiatt, hogy a

feleségem ne tartson obstrukciós izű beszédek. ne tessék tehát csudálkozni azon, hogy megígértem neki, hogy hát elmegyek Ujvárra.

Másnap kutya hideg téli napra ébredtünk. Esett a hó, csak úgy szakadt. A szél is úgy fűjt, hogy mérgében sem cselekedhetne volna különben.

— Mári, — mondom a feleségemnek, — jó lesz ilyen időben elutazni?

Nem akarok feleségem rhetori tehetségével újból előhozakodni, tehát csak konstátálom, hogy érzéketlen bucsut véve feleségemtől, térdig érő hóban kigyalogoltam a pályaudvarra. Hogy a hófúvás miatt el fogunk akadni, szinte bizonyosnak látszott, mert a Szabadka felől jövő vonat — mely úgy 7 és 9 óra között szeret bejönni — nem érkezett Bajára. Úgy mondták, hogy el se indult Szabadkáról. Szép kilátások, gondoltam magamban. De, hogy én itthon maradjak? Nem! Inkább arra vállalkozom, hogy megölöm a lernai hydrát, vagy felhozom az alvilág őrét Kerberust, avagy, ha ez kevés, felbiciklizek a lomnici csúcsra, vagy, ha még ez is kevés, hát cvikipuszit adok az anyósomnak. — de vissza nem megyek. Nem is mentem. A jegyemet megváltva vonatra ültem, mely rövid félórai késés és hosszas, sokáig hiábavalónak látszó

erőlködés után végre minden kétséget kizáróan megindult.

Pálinkás jóreggelt kívánva a kupéba léptem, hol — a legnagyobb örömömre — csupa jó ismerősre találtam. Ott volt Baja város legkövérébb pénzintézeti igazgatója, a leg-elegánsabb orvosa, legkisebb (de legokosabb) ügyvédje, a legsoványabb gabonakereskedője, egy nagybirtokos, egy »es ist erreicht«-hajúsú szabadkai rőfös-kereskedő, meg egy lábzsák. Belépésemkor a lábzsák misztikusan mozogni kezdett, majd ilyen hangok hallatszottak belőle:

— Szervusz Tóbiás!

Meidinger volt, az én kenyeres pajtásom, ki épúgy megörült nekem, mint én neki.

— Hát te hova utazol? — kérdi, miután a lábzsákból kikelt, mint a tojásból a csirke.

— Budapesten át Érsekújvárra.

— Mit csinálsz te holnap délután négy órakor Érsekújváron?

— Az ottani munkaképtelenné vált kaptafakészítők javára tartok felolvasást — fülentettem neki.

A beszélgetés csakhamar általánossá vált s egyértelműleg konstátálták, hogy kitűnő férfiú vagyok, aki azt a bizonyos »költészet és fáradságot nem kimélve«, igyekszik szegény kaptafakészítő embertársain segíteni.

A „Magyar Védőegyesület“ feladatai.

Igen sokan részint levélben részint szóval azon aggályuknak adtak kifejezést, hogy aki a „Magyar Védőegyesület“ tagjai sorába lép, kötelezve van, csakis magyar gyártmányú cikkeket beszerezni.

Miután nincs annyi időm, hogy mindannyinak külön levélben válaszolhatnék, a nemes ügynek pedig igen ártana, ha egy percig is kételyek merülnének fel, röviden ismertetem az alapszabály erre vonatkozó részét.

Az egyesület teljes erővel igyekszik odahatni, hogy minden *hazai termelésű iparcikk és termék* a külföldi verseny nyomása alól fölszabaduljon, megerősödjék és fejlesztessek.

Kezdetben általában elégedjünk meg azzal, hogy *védelmezzük* a hazai ipar munkáját, csak arra legyünk gondos figyelemmel, hogy a munkát valóban *a hazában élő munkások* végezték legyen, mert iparosainktól nyomban azt követelni, hogy szakítsanak teljesen a külföldről származó anyagokat szállító forrásokkal, teljesen lehetetlen.

Bizzunk abban, hogy *iparosaink* belátják azt, hogy mily nagy közgazdasági jelentőséggel bír az, ha a munkájához fokozatosan azokat a kellékeket szerzik meg, melyeket a hazai ipar már használható minőségben állít elő és ezzel ők is igyekezni fognak közérdekű törekvéseinket hazafias kötelesegerzetüknek megfelelő módon támogatni.

Hasonló a *kereskedők* helyzete is. Ez idő szerint nem követelhetjük azt, hogy mindnyájan *kizárólag* hazai származású cikkeket tartsanak készletben, mert erre igen sok árucikkben a termelés nem fedezi a keresletet, másrészt pedig a kereskedők is csak abban a

mértékben szakíthatják meg a külföldi szállítókkal az összeköttetést, a mily mértékben a hazai ipar nemcsak mennyiségileg, de minőségileg és a versenyárakban is kielégíteni bírja a fogyasztók igényeit.

Egyesületünk munkálkodása sikeres leendő, ha eljárásunkban nem feledkezünk meg arról, hogy nekünk *leremtés, javítás, fejlesztés* és nem zaklatás, pusztítás és rombolás a célunk.

Tehát ezekből mindenki láthatja, hogy nincsen kitéve senki, sem presszió, sem zaklatásnak. Célunk csak az, hogy szükségleteink beszerzésénél hazafias érzésünk jöjjön előtérbe és lehetőleg magyar gyártmányt vegyünk.

A hazai gyárak és iparosok teljes címtára nemsokára megjelenik és iparkodni fogok, hogy az a legszélesebb elterjedésben részesüljön.

Somogyi Emil.

Az Ipartestület műkedvelő előadása.

Hogy a magyar ipar nemesak a műhelyben, de a társadalmi téren is életrevaló és versenyképes, fényesen igazolta a helybeli Ipartestületnek folyó hó 3-iki farsangi mulatsága, melyen *Tóth* Edének híres népszínműve, a *»Falu rossza«* került előadásra.

A darab rendkívül fényes külső köntösben állított ki. A díszletek mind újak és igen sikerültek voltak. Az érmentű részletet külön is kiemeljük. Megérdemelt dícséret illeti érte az ügyes kezű művészt, ifj. *Kovács* Sándort.

A külső kiállítás fényét nem pazarolták érdemtelen előadásra. A szereplők ugyan egytől egyik tőlük telhető igyekezettel hozzájárultak a darab sikeréhez, s kiki a legjobbat iparkodott nyújtani szerepében, úgy, hogy hosszurra kellene nyújtani a referátát, ha mindeniknek névleg is átnyujtanók az elismerés

koszorúját. Ha tehát névszerint is megemlékezünk egyik-másik szereplőről, annak oka nem az, mintha a többiek igyekvését nem méltányolnók, hanem magának a szerepnek kiválósága szolgál rá a külön említésre.

És e külön dícséret élére először is *Fimmi* Rózsit (*Gaáli* Irma) állítjuk, kinek temperamentumos, eleven játéka, szép éneke bőséges tapsot aratott. *Gaáli* Irma egy rövid év alatt műkedvelő színpadunknak elsőrangú erejévé fejlődött. Nemesak *Göndör* Sándor kezéért, de a sikerért is hatalmasan versenyzett vele. *Boriska* (*Éder* Matild) és *Bátka Tercsi* (*Ditelján* Ilonka) *Komlósi* Mihály az öreg, — *Csatlós* Béla a fiatal *Feledi* szerepében lelkismeretes készségről tanuskodott. Remek humoros alakítás volt. *Cserebogár* Jóskaé (*Rónai*), a *kántoré* (*Gyurkity*) a két *cigányé* (*Sztereády* és *Scheilinger*), a *koreshárosé* (*Majoros*), de legfőképpen *Gonosz* Pista bakteré (*Wolf*). A közönség zajos tapsal hálálta meg az élvezetes előadást.

Külön kell azonban szólnunk magáról a falu rosszáról, *Göndör* Sándorról, kinek nehéz szerepét kiváló ügyességgel töltötte be a remek hangu *Borkovics* János. Éneke, játéka egyaránt gyújtott.

Az előadást, melyet nagyszámu közönség nézett végig, jókedvű tánc követte. Mind a színelőadáson, mind a táncmulatság közben színültig megtelt az ipartestületi nagyterem — és adja Isten, hogy úgy legyen, az ipartestületi kassza is . . .

Spectator.

HIREK.

Személyi hír. Dr. *Platz* Bonifác, a szegedi tankerület kir. főigazgatója, Egyiptomba utazott. Két hónapot tölt a keleten és ellátogat a szent földre is.

A Magyar Védőegyesület első választmányi gyűlése élénk részvétel mellett ment

Rövidesen azonban más irányba terelődött a diskurzus. Persze dühös politikai vitaközléseknek sem voltunk híjával, minthogy volt közöttünk szabadelvű párti, függetlenségi párti, sőt még újpárti is. Mikor ebbe is belefáradtunk, elkezdtünk kórusban panaszkodni. Az ügyvéd azon panaszkodott, hogy a kliensek kiháló-félben vannak Magyarországon, az orvos azon, hogy még a huszadik században is olyan barbárok az emberek, hogy nem rajonganak a rajtuk végzendő operációért, a rőfös, hogy a rőf nem elég rövid, a pénzügyi igazgató azon, hogy a pénz ismét drága, a gazda, hogy a gabona megint olesó, (neki kontrázott a gabona-kereskedő), *Meidinger* azon, hogy a soványdisznó disznó drága és én — hogy minek is van szerelem a világon. Mikor megkérdezték tőlem, hogy mi bajom a szerelemmel, megtagadtam minden néven nevezendő felvilágosítást.

Eközben persze múlt az idő, a vonat lassan de elszántan haladt célja felé. Már *Bács-Almást* is elhagytuk, majd *Csikériára* ért a vonat, hol egy nagyot füttyentve megállt.

— *Csikéria*, három óra ötvenöt perc! — kiáltott a kalauz.

— Mi az? — kérdeztük egymástól. Három óra ötvenöt percig áll majd a vonat?

Bizony, ez szomorú valóság volt. *Csikéria* fölött befűtta az utat a hó, olyannyira, hogy vonatunk kénytelen volt a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedni. Igen ám, csak hogy mi lesz mi velünk? Éhségünk már is kezdett veszedelmes arányokat ölteni. Különösen éhes volt *Kalmár*, a gabona-kalmár, a

ki dacára kedvezőtlen felekezeti viszonyainak, így kiáltott fel:

— Országot egy tábla szalonáért!

— No megálljon, — mondja *Meidinger*, — majd szerzek én mindjárt. Azzal kiment.

Mig *Meidinger* barátom odajárt, azon tanakodtunk, mivel lehetne az időt agyonütni.

— Nincs kártyád, *Tóbiás*? — kérdez engem a rőfös.

Engem roppant dühbe hozott ez a kérdés.

— Jegyezd meg magadnak barátom, hogy amint *Meidinger* nem utazik lábzsák nélkül én nem utazom kártya nélkül.

Hatalmas éljen reszkedtette meg a levegőt. *Mire* *Meidinger* bejött, a partie már állt. A hely szűke miatt csak hárman — a direktor, *Lóvy* Manó, a rőfös, meg én — fértünk a kártyaasztallá avanszirozott kofferhez. Játshattunk már vagy másfél óráig, amikor éhségünk már-már tűrhetlenné kezdett válni.

— Mi lesz? Te azt mondtad, hogy fogsz szerezni szalonát; hát hol van? — ostromoltuk *Meidinger*t.

— Csak türelem, édes gyermekeim, egy pályaoért elküldtem kenyérért és szalonáért itt lesz nemsokára.

Ebben a pillanatban — *Deus ex machina* ként — betoppán a pályaoér egy hatalmas darab szalonával és a szalonna nagyságának megfelelő fekete kenyérral.

Az az éljen, amelyet *Szilágyi* Mihály 40.000 embere kiáltott a Duna jegén mikor *Hunyady* Mátyást királlyá választották, semmi sem volt ahoz az öröm-riadalhoz képest, amit mi véghez vittünk. Négy napig éhezte-

tett kannibálként rohantunk a nemannyira jó-izü, mint inkább piszkos külsejű szalonának. Pár pillanat múlva csak a szalonna bőre és néhány szem kenyérmorzsa hirdette, hogy a szalonna is, kenyér is — fűt. Az egyik táskából egy kis szilvórium is előkerült, amit testvéresen megosztottunk egymás között. Az éhenhalás veszedelme tehát egyelőre nem környékezett bennünket. S ilyenkor mit tesz a magyar? Kártyázik. Mi is hozzá fogtunk a félben maradt partie folytatásához. Üthettük a blattot, ismét vagy másfél óráig, amikor — még most is úgy tűnik fel mint valami álmom — a vonat ismét megindult. *Mire* a vonat *Szabadkára* ért, befejeztük az alsóst. A rőfös nyert, a direktor, meg én vesztettünk. Én azonban az én négy-koronányi veszteségemet felszámítottam kártyapénz címén. Eljárásom az adott viszonyokhoz képest nem is minősíthető tulságosan szemtelennek.

Szabadkán persze szétoszlott a társaság, csak mi hárman: a pénzügyi igazgató, *Meidinger*, meg én. maradtunk együtt, kik mind a hárman *Budapest*-felé igyekeztünk. Az út *Szabadkától* *Budapestig* elég unalmas volt. Az összes szórakozásunk abból állt, hogy egy velünk együtt »uri ruhában utazó« vigéc folyton *Meidinger* zakkóját dicsérte, hogy milyen mesés szabása van.

Meidinger váltig erősítgette, hogy ő már négyszer dobta vissza a szabójának, mert a kabát egyik szárnya egy arasszal hosszabb, mint a másik, az nem tágitott. *Budapestre* érve az estét együtt töltöttük. Minthogy azon-

végbe e hó 4-én a városi székház egyik tanácstermében. Somogyi Emil elnök megnyitva a közgyűlést az alakuló-gyűlés jegyzőkönyvét olvastatta fel, melyet észrevétel nélkül hitelesítettek. Azután megválasztották a különféle szakbizottságokat, és pedig a hölgybizottságot, az iparit, a kereskedelmét, a mezőgazdaságot és a társadalmi. Mindegyik bizottságba társadalmi életünk kiválóságai választottak meg, kik bizonyára minden igyekezetükkel oda fognak hatni, hogy a jól megindult hazafias mozgalom ne csak üres szalmacséplés legyen. Az egyesületnek már eddig 118 rendes tagja van, holott a kibocsájtott aláírási iverk egy nagy része még vissza sem érkezett. Hisszük, hogy a bajai társadalom tagjai, rang- és osztálykülönbség nélkül kifogják venni a maguk részét ezen hazafias célt szolgáló egyesület támogatásában.

Adomány. Nságos Dr. Werner Adolf úr, a helybeli zirci rendház igazgatója a bajai 48/49-es agg honvédek segélyezésére 20 kor. adományozott, melyért köszönetet mond a segélyezőbizottság.

Halálozás. Nagy és előkelő családot döntött gyászba Pollák Jakab volt nagykereskedőnek e hó 4-én 70 éves korában bekövetkezett halála. Az elhunyt a komoly munka embere volt, ki munkásságával tovább, mint fél századon keresztül szolgálta önzetlenül Baja város társadalmát és kereskedelmét. Ez a haláleset, bár nem jött váratlanul, mindenütt mély és őszinte részvétet keltett, mely különösen a hétfőn délután végbement temetésen — melyen résztvett városunk színe java — nyilvánult meg. A megboldogultban Pollák Lajos városi törvényhatósági bizottsági tag, Pollák Ármin földbirtokos és Pollák Illés édesapjukat, dr. Bérczi Albert ügyvéd pedig apósát gyászolja az elhunytban.

A család gyászjelentése így szól: Özvegy Pollák Jakabné szül. Heisler Johanna úgy saját, mint gyermekei, unokái és az egész ro-

konság nevében fájdalomtól megtört szívvvel jelenti, szeretett jó férjének, a legodaadóbb atya, nagyatya, dédatya, testvér és rokonnak Pollák Jakabnak Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsági tagjának, f. hó 4-én áldásdus és tevékeny életének 70-ik és boldog házasságának 48-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. hó 5-én délután fel 3 órakor fognak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

A főgimnáziumnak holnap vasárnap délután tartandó Szanatórium ünnepélyére jegyek előre válthatók Kollár A. és Wagner Antal könyvkereskedésében. Egy jegy ára 50 fillér.

Az Oltáregyesület színelőadásának megisméltése. Értesülésünk szerint az Oltáregyesület e hó 14-én, szerdán este 8 órakor közkívánatra újból előadja a *Szent Ágnes* című, nagy sikert aratott színművet. Helyárak: I. hely 1 kor. 60 fill, II. hely 1 kor. 20 fill, III. hely 80 fillér, földszinti állóhely és karzati ülőhely 40 fillér, karzati állóhely 20 fillér. Az előadás után táncmulatság.

A Bajai Katolikus Legényegyesület múlt vasárnapi (febr. 4.) előadása minden ízében sikerült, kedves és tanulságos szórakozást nyújtott az egybegyűlt szép számú közönségnek. A műsort a Goldstein Számi kupléval Farkas Ödön kezdte meg s szünni nem akaró tapsvihar volt jutalma komikus föllépésének s jóízű alakításának. Utána Stáyer Mátyás adta elő nagy hatással az *Oh azok a nők* c. monológot. Majd Szterrády István következett s egy mély érzésű, hatásos költemény (*Hazaáruló*) szavalatával a haza iránt való tántoríthatatlan szeretetre igyekezett hangolni szívünk húrjait. Ezután Szalay Károly tartott szakavatott, lelkes és minden részletben érdekfeszítő előadást napjaink egyik legfontosabb, szinte égető kérdéséről, a szocializmusról. Az idő rövidsége miatt természetesen lehetetlen volt előadnia mind azt, ami

tárgyára vonatkozólag lelkében él, s éppen azért folytatni fogja fejtegetéseit, melyekre külön is fölhevítjük az érdeklődők figyelmét. Amit eddig a szocializmus okairól elmondott, az arról győz meg bennünket, hogy az előadó e kényes és sokszor elfogult szemmel tekintett kérdésben egészen világosan lát. A múlt és jelen viszonyait egybehasonlítva nem zárkózik el a kor nagy eszméitől és igazságaitól, sőt inkább lelkesedik értük: a sebeket nem akarja takargatni, hanem inkább föltárja, hogy részvétre gerjessen s gyógyításukat tehetővé tegye. Az igazi krisztusi szeretet hűve izott minden szavában, mely együtt érez, együtt szenved szenvedő embertársaival. Az általa fölkeltett komoly hangulatnak megfelelt a program következő pontja: *Timusz* Károly szavaltta el mély érzéssel, hazafias lelkesedéssel *Ábrányi, Vándor madár* c. költeményét. Végül *László* Károly adta elő tőle megszokott bravuros alakítással a *Műkedvelő fotográfus* c. tréfás monológot.

Gerlaci Hermin súlyos beteg. A bajai közönség volt kedvenc primadonnája Gerlaci Hermin — mint részvétellel értesülünk — súlyos betegen fekszik Budapesten s kezelő orvosai állapotát aggasztónak tartják. Két hét előtt táviratilag hívták fel beteg édesanyjához Nagyváradról s már az utazás alatt annyira megviselték az izgalmak, hogy ő maga is betegesen érkezett meg a fővárosba. Betegsége azóta súlyos jelenségű gyomorbetegséggel komplikálódott, úgy, hogy arra igen kevés reményesség lehet, hogy egyhamar folytathassa működését.

Vigyázatlan huszár. László György közös huszár-ezredbeli közvitéz látogatóban volt aminap szülőfalujában Dávodon. Ilyenkor persze sorra szokták látogatni a jó ismerősöket s így jutott László Szloboda Antalhoz is. László — mint aféle katona — megpillantva a falon függő puskát s azt leakasztva, sokáig műértően szemlélgette. Szloboda figyel-

ban a vezérlő-bizottságtól ellesett mintára becsület szavunkat adtuk egymásnak, hogy nem áruljuk el, hogy hol, hogy és kikkel mulattunk, nagyon sajnálom, de ebben az irányban nem referálhatok.

Nagyon csalódik azonban a t. olvasó, ha azt hiszi, hogy Odysseámnak Budapesten végeszakadt. Bizony, folytatódott az másnap, hogy Érsekújvárra utaztam. Eltekintve attól, hogy csak egy hajszálon múltott, hogy nem vitt a vonat Ujvár helyett Kassára, nem történt velem semmi különös. Egyetlen-egy utitársam volt. Megkövetem német volt az istenadta. Ebbeli mivoltát úgy fedeztem föl, hogy hangosan és németül kezdte szidni az Államvasutakat, hogy rosszul fűtik a kupékat.

— Hab' ich nicht Recht? — kérdez engem.

Ráhagytam, hogy igaza van. A további diskurzus folyamán megkérdeztem tőle, hogy osztrák-e, vagy németországi, mire azt felelte, hogy ő magyar, budapesti születésű. Most már persze nem csodálkozhattam rajta, hogy németül kezdte a beszélgetést. Mindazonáltal lehordani készültem derék honfitársamat, amikor fűtyült a vonat s megállt Érsekújvár előtt. Igen meghatott, hogy cigányzenével fogadtak, ahogy leszálltam a vonatról. Csak később értesültem, hogy minden vonatot zenével szoktak fogadni az ottani füstösök.

Miután egy purdénak oda hajítottam egy koronát, bérkocsiba szálltam. Alig haladt azonban a kocsí egy puska-lövésnyire, nem kis meglepetésemre, megállt a — vámnál; majd egy vénasszony kinyitja csukott kocsim ajtaját s egy bilétát nyújt felém.

— Hát ez mi? — kérdem

— Tessék 12 fillér vámot fizetni.

— Vámot? Nem vagyok én marha.

— Marháért is csak 12 fillért kell fizetni, — felelt rendíthetetlen nyugalommal.

Eme kijelentése teljesen megnyugtatót, minél fogva minden további skrupulus nélkül leszurtam megvámoltatásom díját (Benn a városban értesültem később, hogy a 12 filléretet *kövezeti vám* címén szedeti az Abderába való magisztratus. Klasszikus azonban az a dologban, hogy a kövezetet csak hirből ismerik Érsekújváron.) Ügyvédemet: Stux doktort, ki az automobilt árvereztette nem találtam az irodában. A bíróságnál tárgyal, mondták, menjek és keressem fel ott. Felkerestem, ki azonban sajnálattal közölte, hogy azonnal nem állhat szolgálatomra, mert dolga van.

— Tessék csak ide az iktatóba fáradni; itt jó meleg van, — mondotta udvariasan s azzal újból bocsánatot kérve, otthagytam. Egy félórát tartózkodhattam ott, amikor nagyon melegem kezdett lenni, (erősen fűtöttek) kimentem hát a folyosóra egy kicsit járkalni. Alig lépek néhányat, egyik tárgyaló teremből kijön egy irnok-féle alak és rám szól:

— Jöjjön be!

A parancsoló hang egy csöppet se volt inyemre, mégis mentem utána, gondolva, hogy Stux ügyvéd hivat. A terembe lépve egy szemrevaló eselédleányt egy kis síró gyerekkel a karján, pillantottam meg, ki a bíró asztala előtt állott.

— Maga az a híres Muzsikás Flórián? —

kérdezte tőlem, nem épen a legudvariasabb hangon a bíró.

— Bocsánat . . .

— Ne kérjen bocsánatot, — kiáltott, nagyot csapva az asztalra. Kérjen bocsánatot ettől a szegény, elesábitott hajadontól, akinek elrabolta a becsületét

— De bocsánat . . .

— Csend! — ordított újból. Hát nem esik meg apai szíve ezen az ártatlan kis porontyon. Mi?

De már erre én is kijöttem a béketűrésből.

— Hallja az ur, velem ne gorombáskodjék, mert én nem vagyok Muzsikás Flórián. Van nekem, tisztességes, becsületos nevem, az pedig Jobban Tóbiás. Érti? Maga . . . maga . . . főispán!

Mikor láttam, hogy a bíró a villanyos csengő után nyúl, gyors elhatározással *kivülről* tettem be az ajtót s az utcára futva, egy arra haladó fiakkerbe vettem magam s kihajtottam a vasuti állomásra. Szörnyen féltem t. i, hogy letartóztatnak.

Bizony otthagytam én papot, csapot, automobilt, s a legközelebbi vonattal utaztam hazafelé Bajára.

*

Hogy miként fogadott a feleségem, képzelhetik. De, hogy milyen az életem azóta az én drága oldalbordám mellett, majd csak akkor fogják megtudni, ha *„A házias ember tragédiája”* című, tizenkét felvonásos drámám (melyen most dolgozom), az építendő bajai színházban előadásra kerül.

✱

meztette, hogy vigyázzon rá, mert a puska töltve van. A figyelmeztetés azonban, úgy látszik hiába való volt, mert a vigyázatlan huszár úgy találta letenni a puskát, hogy az elsült s a löveg ifj. Szloboda Antal karjába furódott. A bajai kórházba szállították ápolás végett.

Lopások. *Jovánovits* Miklós sütő-tanonc *Steindl* József üzletéből 1 doboz hölgy-szivarkát lopott, melyet a csendőrség birtokában talált s azt lefoglalta.

Köszegi Károly, ki a *Szücs Ödön és társa* cég gépgyárában munkavezető, azt tapasztalta, hogy egy idő óta sok szerszám tűnt el a műhelyből, emiatt az alkalmazottak ellen feljelentést tett. A csendőrség a nyomozást megéjtve a tolvajokat megtalálta *Illés* Lajos géplakatos segéd, *Papp* Sándor és *Kovácsovits* Béla tanoncok személyében, kiknek lakásain sok lopott szerszámot feltalált. A nyomozást tovább folytatják, mert még sok szerszám hiányzik.

A Bajai Katholikus Legényegylet február 11-én, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következő műsorról: 1. *Mimóza*, a kínai császár udvari bolondja (kuplé) *Énekli Katits* János. 2. *Kont*. Szavalja *Odrai* Károly. 3. *A gyűjtő keletkezésének története*. Előadja *Kiss* József tanító-képezdei tanár. 4. *Szép Ilonka*. Szavalja *Köhling* Kálmán. 5. *A bási bál* (Monológ). Előadja *László* Károly. Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Nem tagoknak a beléptidij 20 fillér.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank 1905. éve. Utalunk lapunk mai számának mellékletére, melyben a *Szegedi Kereskedelmi és Iparbank* jelentésével és zárszámadásaival az 1905-ik üzletév eredményéről számol be. Ugy a jelentésből, valamint a számszerű kimutatásokból látható, hogy fentemlített pénzüintézet, — mely városunkban egy önálló hatáskörű fiókinézetet tart fenn, — működését az elmúlt évben igen széles alapokra fektette és kitűnő vezetése, — mellett felette szép sikert mutat fel. Különösen azon körülmény, hogy egyik leghatalmasabb pénzügyi tényezővel, a *Magyar Általános Hitelbankkal* szerződéses viszonyba került, feltétlen kilátásba helyezi a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank mindinkább fokozódó fejlődését. — *A Bajai fiókinézet* is bizonyos mértékben hozzájárult a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank sikereihez és remélhetőleg a jövőben hatványozott tevékenységet fog kifejteni, aminek érdekében a központi igazgatóság újabb előnyös intézkedéseket fogantatott. — Így többek között, — miután a bajai fiókinézet prosperitásáról immár meggyőződést szerzett, — a bankhelyiségek stilszerű felépítését határozta el és az erre vonatkozó tervek elkészítésével *Vadász* Pál bajai műépítésszt bizta meg.

A bajai ipartestület által f. évi február 3-án tartott táncmulatság alkalmából felülfizettek: *Nsgos* Dr. *Rajk* Aladár 20 kor., *Somogyi* Emil, *Preimájer* Pál 10—10 kor., özv. *Reich* Bernátné, *Reich* Vidor, Dr. *Koller* Imre, *Jakab* Márton vendéglős, *Fischer* Béla, *Skállát*

Dénes József 5—5 kor., *Hübner* József gyógyszerész, Dr. *Makray* László, *Wunderlich* József, *Krikovszky* József 4—4 kor., Dr. *Werner* Adolf, *Wagner* Antal, *Nánay* Lajos, *Diek* Lípót 3—3 kor., *Schnádenberger* János 2 kor. 40 f. Dr. *Kelemen* József, ifj. *Tinus* István, ifj. *Nánay* Lajos, *Weidinger* Benő, *Havelka* István, ifj. *Krikovszky* József, özv. *Trapli* Ferencné, *Löwinger* Jenő, *Preis* Béla, *Pupák* Antalné *Zenta*, *Vavrinesics* Ferenc, Dr. *Stauroczky* N., *Klauber* Salamon 2—2 kor., *Földesi* József 1 k. 60 f., *Hellenbart* Márton 1 k. 20 f., *Bálint* Gyula, *Bogdány* Mihály, *Friedl* Béla, *Guttman* Jenő, *Gruics* Mihály, *Heisler* Gyula, *Herczegh* Sándor, *Horváth* Béla, *Jerkovics* Ferenc, *Krikovszky* Vince, *Krupity* Péter, *Mészáros* Benő, *Morgenstern* Ignác, *Rabl* Béla, *Ringeisz* Antal, *Sugár* József, *Szauder* Kálmán, *Szabó* Lajos, *Szimrok* Imre, *Szteriády* István, *Trafikant* Vilmos, *Vaity* Antal, *Vajda* Miksa, *Varga* Lajos, *Várad* Andor, *Lovas* Béla, *Popovics* Péter, *Tomasics* Sándor, *Kauten* Miklós, *Utry* Lajos, *Wagenblatt* József, *Ziech* Lajos, *Ziech* Henrik, *Sugár* Henrik, *Bálint* József, özv. *Wittmann* Antalné, *Stein* L. József 1—1 kor., *Majoros* Ferenc 60 fill., *N. N.* 20 fillér, melyekért hálás köszönetét nyilváníttja az ipartestület elnöksége.

Az ujvidéki függetlenségi párt szervezkedése. Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt végrehajtó-bizottsága csütörtökön délután tartotta meg szervező gyűlését, amelyben a pártnak majdnem valamennyi tagja megjelent. *Bozsénik* Béla, a függetlenségi és negyvennyolcas párt alelnöke a gyűlést megnyitotta és *Mayer* József, a párt titkára, bejelentette, hogy *Teleki* Árvéd gróf, Ujvidék város országgyűlési képviselője, több képviselő társaságában pénteken este Ujvidékre érkezik, hogy vasárnap megtarthassa beszámolóját. Többek hozzászólása után a gyűlés elhatározta, hogy a beszámolóval kapcsolatosan megalakítja a pártkört is. A pártkör megalakítására, valamint a képviselő fogadására szűkebbkörű bizottságot küldenek ki. A képviselők közül *Batthyány* gróft, *Lovászyt* és *Vázsonyit* várják.

Uj közlekedésügyi hatóság. A kereskedelemügyi miniszterium leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben tudomásul hozza, hogy a vasúti és hajózási felügyelőséget, amely eddig a kereskedelemügyi miniszterium egyik szakosztálya volt, megszüntette. A helyett a viszonyoknak megfelelően ugyanily címen egy önálló, a miniszteri szabályrendelet szerint sokkal szélesebb körű hatóságot szervez, mint az eddigi miniszteri szakosztály. Az új közlekedésügyi hatóság már meg is kezdte működését. A miniszter erről azzal értesítette a hatóságokat, hogy az összes hivatalos aktákat ezentul az új hatóságokhoz továbbítsák.

Uj vasúti terv Bajától Palánkáig. A kereskedelemügyi miniszter — mint illetékes helyről értesülünk — előmunkálati engedélyt adott egy ismert budapesti mérnöknek *Bajától Palánkáig* vezetendő rendes, esetleg keskeny vágányú vasút vonalra. A terv szerint e vasut ezeket, a Dunához közel fekvő községeket

érintené: *Baja*, *Monostor*, *Baracska*, *Dávod*, *Herczegszántó*, *Béreg*, *Küllőd*, *Bezdán*, *Apatin*, *Szond*, *Gombos*, *Hodság*, *Dernye*, *Bács*, *Bács-tóváros* — *Borócz*, (esetleg *Palona* — *Dunabökény*), *Palánka*.

Régiségi leletek. A *Bács-Feketehegy* és *Kishegyes* között építendő műuton, melynek készítését még az ősszel megkezdették az előmunkálatok alkalmával érdekes őskori leletekre bukkantak. A kubikosok igen sok régi siringdrót ástak fel, melyekben a *Tisza* mentén is található ismeretes edényeken kívül meglepően szép kidolgozású fém tárgyak bronzékszerek, díszítések, vasgyűrűk és érdekes talán orvosi műszerek voltak. *Greiner* Endre kishegyesi tanító egész kis gyűjteményt állított össze ezekből, mely legközelebb be fog küldetni valamelyik muzeumnak.

Spekuláció a szerb határzárással. A szerbek energikus magatartásáról igen érdekes magyarázatot is hallunk. E szerint a szerbek szándékosan cselekedtek úgy, hogy Magyarország a határzár elrendelje. Oka az volna, hogy az így olesőbbá váló szerb jószágokat egyes spekuláló szerb politikusok megvásárolják s aztán a határzár megszűntével jó áron adják el.

Hamisított huszkoronások. Ujabbán a *Kolozsvár* 1-ső számú postahivatalnál egy 035811. sz. és 6807. sorszámú, egy 035879. sz. és 6584. sorszámú, a *baróthi* postahivatalnál pedig egy 035780. sz. és 6795. sorszámú huszkoronás bankjegyhamisítvány került feladásra. A hamisítványok papirja a valódi bankjegyenél valamivel érdekesebb, színük a valódiénál világosabb, alapnyomások zöld helyett szürkésbarna, a női fej és a mellékalakok árnyékolása kezdetleges és durva, különösen a mellékalakok és az angyalfej torzult. — A kereskedelmi miniszter utasította a posta-távirdahivatalokat, hogy a huszkoronás bankjegyek elfogadásánál a kellő és fokozott óvatossággal járjanak el.

Házalás a vendéglőben. A kereskedelemügyi miniszter érdekes határozatot hozott egy jogosulatlan házalás miatt indított kihágási ügyben. A miniszter a vádlottat az ellene emelt kihágás vádjá és következményeinek terhe alól felmentette és a visszatartott áruk azonnal kiszolgáltatását rendelte el, mert az a körülmény, hogy áruit a vendéglőben eladásra kínálta, a házalási kihágás tényálladékát meg nem állapítja.

Revolver a bálban. Ó-Kanizsán a múlt héten éjjel egy bál alkalmával a bálozó fiatalok és rendőrök között véres verekedés történt. A verekedésből kifolyólag egy rendőr revolverét használta és egy lövés veszedelmesen talált. A csendőrség a vizsgálatot megindította.

Hivatalos husvizsgálat. A földmivelésügyi miniszteriumban elkészült a husvizsgálat rendezéséről szóló szabályrendelet s életbeléptetése csak rövid idő kérdése. A tervezet főbb intézkedéseiből kiemeljük ezeket: a jelentősebb husfogyasztással bíró községek tartoznak közvágóhidat építeni, a szükséges húslátókról (vizsgálókról) gondoskodni. A

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

szabályzat intézkedik arról, miként kell teljesíteni a husfogyasztásokra szánt állatok életben való vizsgálatát. Több szakasz intézkedik részletesen a levágás módjáról s a levágott állatok husának és szerveinek a vizsgálatáról s végül a szabad-székekről szóló fejezet kimondja, hogy minden jelentékenyebb husfogyasztással bíró városban szabad-széket kell létesíteni az egészséget nem veszélyeztető, de kisebb értékű hus árusítására.

A rendőrség államosítása. Hogy a kormány a vidéken is végrehajtó hatalmat bírjon, rendeleti végrehajtására új lépést tesz: hír szerint a vidéki rendőrségeket államosítja.

Kivándorlás. Ujabb idők óta Bácskában is sokkal erősebben terjed a kivándorlási láz mint ezelőtt. Eddig például — mint tudósítónk írja — igen csekély számmal vándoroltak ki Amerikába, mikor azonban híre jött, hogy a kivándorlók foglalkozást találtak maguknak és itthon hagyott családjukat anyagilag segítik gyakori pénzküldeményekkel, itt is erős mérveket öltött a kivándorlás; a jövő héten induló hajóval Bajmokról több mint negyvenen indulnak új hazát keresni.

Nem lesznek hadgyakorlatok. A hadsereg magyarországi csapattesteinél az idén nem lesznek nagy hadgyakorlatok. A hadügyminiszter most küldte szét az ezredparancsnokságokhoz a tartalékosok behívására vonatkozó rendelkezéseket s ezek határozottan arra vallanak, hogy Magyarországon nem fognak nagyobb szabású hadgyakorlatokat tartani. Ezt az a körülmény indokolja, hogy a behívott póttartalékosok kiképzése elfoglalja az időt, amennyiben pedig a tavasszal megtarthatják az 1905. évfolyambeli ujoncok sorozását, ezek kiképzése épp az időre esik, mikor a hadgyakorlatokat szokták tartani.

Hernyóirtás. Figyelmeztetnek a szőlőgazdák és gyümölcsfa tulajdonosok, hogy az alispáni rendelet értelmében a hernyóirtást január és február hónapokban a legkörültekintőbb módon foganatosítsák, mert a szőlőket és gyümölcsösöket meg fogják vizsgálni s a mulasztók helyett a hatóság fogja a hernyó irtást eszközölni azok költségére s ezenfelül még 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel is súlytatnak.

A jégen és jég alatt. Ujvidékről írják: A koresolya-egylet múlt hó 24-én nyitotta meg a jégpályát, de a szükséges óvintézkedések hiányában könnyen végzetessé válható bal eset történt. Tudniillik a még gyöngye jég több helyen beszakadt s a koresolyázók közül mintegy 10—12-en a vízbe estek. A körülálló és hozzátartozók csakhamar kimentették s a beszakadt koresolyázóknak a réműleten s önkéntelen hideg fürdön kívül — szerencsére — egyéb bajuk nem történt.

Templomgyújtogatás. A hercegszántói gör. keleti hitközség feljelentést tett a bajai bíróságnál Szabovlyev Péter ellen, gondatlanságból okozott tüzvész okozása miatt. Szabovlyev tüzett rakott a gör. kel. templomnál, mitől a templom tornyának a lépcsőzete tüzet fogott és tisztára leégett. Szerencsére ideje korán észre vették a bajt, mert különben az egész templom a tűz martalékává esett volna. Így csak a torony lépcsőzete pusztult el.

Jó egészséget az új esztendőre szerezhet mindenki csusz, reuma, fejfájás, influenza, nátha és mindennemű meghűlésből származó bajok ellen a legelőkelőbb orvosoktól ajánlott, törvényesen védett székelyhavas »Indaszsz« használatával. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 103. szám.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

A bajai határban egy-egy hold területű

SZŐLŐ

beültetésére alkalmas föld eladó. Bővebb értesítés nyerhető Határ-utca 4. sz. alatt.

Szén eladás.

Van szerencsém értesíteni, hogy

I. rendű porosz-szenet,
továbbá

salgótarjáni-szenet

raktáron tartok s azt a legolcsóbb áron bocsájtom a t. közönség rendelkezésére Szives megrendelést kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünwald Dávid

Kazinczy Ferenc-utca 4.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Fiú kalapok:

1'10, 1'20,

1'30, 1'50,

1.60, 3 kor.-ig.

Férfi kalapok

2, 2'20, 2'40,

3, 3 50, 3'60.

9 koronáig.

Nyakkendő és
keztyű
különlegességek.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Kossuth Lajos

művészi kivitelű

MELLSZOBRA

kapható

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

Ára 6 korona.

Házbérbeadás, vagy eladás.

Schnitzler százados úr elköltözése folytán, a Szent Antal-utca 69. szám alatti házam bérbe adó és azonnal elfoglalható, esetleg szabadkézből eladom.

Schleicher Antal.

Kész

hajfonatok és hajbetétek

kaphatók a legolcsóbb árban, úgyszintén mindennemű

HAJMUNKÁKAT

elfogad

Loncsek József fodrász,

Baján.

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett, mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók

A „Szegei Kereskedelmi és Iparbank”

1905. évi

JELENTÉSE ÉS ZÁRÓ-SZÁMADÁSA.

A „Szegei Kereskedelmi és Iparbank” XXXVIII-ik rendes közgyűlésén üdvözljük a tisztelt részvényes urakat, mely alkalommal törvényszabta kötelemünkből kifolyólag **évi jelentésünket**, valamint a lefolyt **1905-ik üzletév zárszámadásait** a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Az általános közgazdasági viszonyok a mult évben sem alakultak kedvezőbbé, mert mig az összes civilizált államokban a kereskedelem, az ipar és forgalom terén általános, soha nem képzelt fellendülés volt észlelhető, addig hazánkban az alkotmányos korszak bekövetkezése óta még nem volt olyan év, mely a közgazdasági alkotások tekintetében oly meddő maradt volna, mint ez.

Az általános pénz- és banküzleti viszonyok a szokott mederben mozogtak. Az év első felében mérsékelt pénzkéréslet mellett banküzletek terén fellendülés alig volt észlelhető. Az év második felében a világpiacokon kifejlődött nagy pénzkéréslet a monarchia mindkét államában is érezhetővé vált és ennek hatása alatt október 20-án a jegybank hivatalos váltó-leszámitolási kamattételét 3 $\frac{1}{2}$ %-ról 4 $\frac{1}{2}$ %-ra emelte fel. A lefolyt év vége felé érezhetővé vált erős pénzszükséglet különben élénkítőleg hatott a banküzlet minden ágazatára és oly kielégítő forgalmat idézett elő, hogy ezen időszakban már hasznont hajtó eredményeket lehetett a bankintézetek részére biztosítani.

A **tőzsde** a lefolyt évben különös képet nyújtott. A napi eseményekkel ellentétbe helyezve magát, azt látszott igazolni, hogy az ország anyagi érdekeinek érvényesülését a politikai élet kelletlenségei által sem lehet feltartóztatni. Csak így érthető, hogy szomoruközállapotaink dacára sem estek értékeink árban lényegesen vissza, kivételt e tekintetben csupán állami járadékaink képeztek, melyek a felemlített körülmények folytán tényleg érzékeny árfolyamveszteséget szenvedtek.

Közgazdasági viszonyainkról nem nyújtanánk teljes képet, ha az őstermelés legfontosabb eredményéről, **az évi termésről** meg nem emlékeznénk. A mult évben ugyanis a termés az ország egész területén teljesen kielégítő volt, csak a mi vidékünk képezett e tekintetben kivételt, minthogy a szomszéd megyék dúsán termő földje ezuttal gabonaneműekben rossz eredményt szolgáltatott, mely körülmény városunk kereskedelmét és ennek folyamában közraktári vállalatunk forgalmát is károsan befolyásolta.

Bankunk különleges viszonyai tekintetében első sorban van szerencsénk jelenteni, hogy a mult évi rendes közgyűlés által elhatározott tőkefelemelést az előrelátott kedvező eredménynyel hajtottuk végre, amennyiben a részvényesek a kibocsájtott 1500 darab új részvényből alapszabályilag biztosított elővételi joguknál fogva 1434

darabot vettek át, a fennmaradt 66 darab pedig az alapszabályok 3. §-a értelmében nyert elhelyezést.

Jelentjük továbbá a tisztelt közgyűlésnek, hogy a „Magyar Általános Hitelbank”-kal a mult évi rendes közgyűlés által jóváhagyott kartellszerződést formászerűen megkötöttük és már ez alkalommal szívesen állapítjuk meg azt, hogy az új viszony bankunkra nézve üdvösnek és előnyösnek bizonyult. A velünk szerződött előkelő bankintézet az év folyama alatt időnkint magasra fokozott hiteligényeinket mindig a legelőzékenyebb módon elégítette ki és egyébiránt is az üzleti élet minden terén megfelelő támogatásban részesítette bankunkat.

Azt is örömmel hozzuk a tisztelt közgyűlés tudomására, hogy **fiókintézeteink** úgy **Baján**, mint Nagyikindán kielégítő módon fejlődnek és üzleti hasznukkal már ez évben is kellő arányban járultak hozzá a bank által elért összeredményhez. Mindkét fiókintézetünk szervezete teljesen bevált, amennyiben a helyi választmányok sikeresen támogatják ottani közegeinket, amiért is azt javasoljuk, hogy a tisztelt közgyűlés úgy a bajai, mint a nagyikindai választmánynak ez alkalommal elismerését és köszönetét fejezze ki.

Banküzletünk a lefolyt évben a kedvezőbb üzleti viszonyok folytán, továbbá alaptőkének felemelése és fiókintézeteink közreműködése következtében ismét csak tovább fejlődhetett.

Leszámitolási üzletünk az egész év tartama alatt eléggé élénkké alakult és a kedvezőbb kamatozási viszonyok az ezen üzletágba befektetett tőkék, főleg saját tőkéink jobb jövedelmezőségét eredményezték.

Tárca-állományunk a mult évhez képest közel másfél millió koronával emelkedett, mely emelkedés első sorban a vidéki intézetekkel folytatott üzletviszonyból, másodsorban fiókintézeteink forgalmából származott.

Jelzálogkölcson-üzletünk a lefolyt évben örömdetesesen fejlődhetett és kötvény-állományunk közel két millió koronával gyarapodott. Az év második felében a megváltozott pénzviszonyok e téren is érezhetővé tették magukat és új üzletek felvételénél mérsékelt tartózkodást tettek kívánatossá. A központi jelzálog intézetek ugyanis az így alakult viszonyok között a jelzálogüzletek terén csaknem minden üzleti tevékenységet beszüntetve, új kölcsönöket és átengedményezéseket csak nagyon szorványosan folyósítottak. Ezen sajnálatos helyzet káros visszahatása a jelzálogüzlettel foglalkozó vidéki intéze-

II.

tekre, melyek lekötött tőkék biztos felszabadítására minden körülmények között számítottak, el nem maradhattak és azokat, tehát bankunkat is, üzleti körük terjesztésében óvatosságra intette.

Értékpapir-üzletünk forgalma a lefolyt évben az általunk már több ízben felpanaszolt zavaros közállapotaink miatt csak szűk mederben mozoghatott, mindazonáltal értékpapir-tárcánk némely részének értékesítése által a bank részére számbavehető hasznot tudtunk biztosítani.

A „**Szegedi Baromfi Hízlalási és Kiviteli Részvénytársaság**“ részvényeiből alakított syndikátus, tekintettel arra, hogy üzemét érzékeny veszteséggel folytatta, felszámolását határozta el. A felszámolás még folyamatban van és kedvező eredményt nem ígér; azt indítványozzuk te-

hát, hogy 25,000— kor. összegben még fennálló részese-
sedésünket az alapszabályok 72. §-a által e célra kijelölt külön tartalékalapból írjuk le.

A folyó évi üzleteredmény a felsorolt körülmények által többé-kevésbé befolyásolva úgy alakult, hogy azal tisztelet részvényeseink meg lehetnek elégedve. Kielegítő az elért évi eredmény főleg azért, mert a bank hozamképessége a múlt évi közgyűlés által teremtett új viszonyok között már az első átmeneti évben olyan-
nak bizonyult, mint azt azon alkalommal kilátásba helyeztük; — így ma azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy összes függőségeink leírása után a lényegesen fel-
emelt részvénytőke után is, a tavalyihoz hasonló osztalék fizetését javasolhatjuk a tisztelt közgyűlésnek.

Az egyes üzletágak az 1905. üzleti évben a következő forgalmat eredményezték:

Váltóleszámítolási üzlet:

Váltókban leszámítottatott	K	22,306,852·87
Ehhez egyenleg 1904. dec. 31-én	K	5,142,681·85
Főösszeg:	K	27,449,534·72
Ebből levonva a visszafizetett és vizleszámított	K	24,394,988·15
Marad 1905. dec. 31-én a tárcában bankváltó	K	3,054,546·57
Folyó évi forgalom	K	46,701,841·02
Múlt évi forgalom	K	30,916,143·45
Folyó évben nagyobb forgalom	K	15,785,697·57

Jelzálog és kötvénykölcson üzlet:

Az 1905. évben folyósítottatott	K	2,240,108·30
Ehhez egyenleg 1904. dec. 31-én	K	1,926,265·99
Főösszeg:	K	4,166,374·29
Visszafizettetett	K	238,547·32
Továbbadatott	K	532,671·21
Marad a tárcában 1905. dec. 31-én	K	3,395,155·76
Folyó évi forgalom	K	3,011,326·83
Múlt évi forgalom	K	1,569,789·50
Folyó évben nagyobb forgalom	K	1,441,537·33

Folyó-számla üzlet:

Megterhelések az év folyamán	K	57,661,199·62
Elismerések az év folyamán	K	56,437,576·73
Folyó évi forgalom	K	114,098,776·35
Múlt évi forgalom	K	85,842,855·02
Folyó évben nagyobb forgalom	K	28,255,921·33

Előleg-üzlet:

Kézi zálogra, árukra és sejtésekre adatott az 1905. évben	K	581,432·06
Ehhez egyenleg 1904. dec. 31-én	K	473,631·12
Főösszeg:	K	1,055,063·18
Visszafizettetett	K	693,195·53
Marad 1905. dec. 31-én egyenleg	K	361,867·65
Folyó évi forgalom	K	1,274,627·59
Múlt évi forgalom	K	1,641,277·32
Folyó évben kisebb forgalom	K	366,649·73

Értékpapirok:

Eladás az év folyamán	K	692,230·33
Vétel az év folyamán	K	782,414·04
Folyó évi forgalom	K	1,474,644·37
Múlt évi forgalom	K	2,448,813·55
Folyó évben kisebb forgalom	K	974,169·18

Ércpénzek és szelvények:

Eladás az év folyamán	K	167,292'04
Vétel az év folyamán	K	174,650'65
Folyó évi forgalom	K	341,942'69
Mult évi forgalom	K	341,916'98
Folyó évben nagyobb forgalom	K	25'71

Takarékbetétek könyvecskére és folyószámlára:

Volt betét az év folyamán	K	13,447,866'71
Ehhez egyenleg 1904. dec. 31-én	K	4,678,082'81
Főösszeg:	K	18,125,949'52
Ebből levonva a visszafizetett	K	12,558,308'96
Marad 1905. dec. 31-én betéti állomány	K	5,567,640'56
Folyó évi forgalom	K	26,006,175'67
Mult évi forgalom	K	31,641,605'44
Folyó évben kisebb forgalom	K	5,635,429'77

Pénztári forgalom:

Bevétel az 1905. évben	K	57,384,780'21
Kiadás az 1905. évben	K	57,350,504'28
Folyó évi forgalom	K	114,735,284'49
Mult évi forgalom	K	92,056,529'84
Folyó évben nagyobb forgalom	K	22,678,754'65
1905. évi összforgalom	K	307,644,619'01
1904. évi összforgalom	K	246,458,931'10

Az előterjesztett üzleteredmény számla szerint tesz az

1905. évi tiszta nyereség	K	175,760'66
Ebből alapszabályaink 69. §-a értelmében a mult évről áthozott K 10,715'57 nyereséyményátvitel után K 165,045'09 nyereséyményösszeget véve alapul, mindenekelőtt leszámítatik a „Magyar Általános Hitelbank“ 20%-os haszonrésze 1905. február 20-tól december 31-éig számítva	K	28,424'42
marad	K	147,336'24

Levonandó továbbá ugyancsak az alapszabályok rendelkezése szerint a mult évi föntkitüntetett nyereséyményátvitel leszámítása után 136,620'67 K tiszta nyereséyményösszeget véve alapul:

10% az igazgatóság haszonrésze	K	13,662'06
2% a felügyelő-bizottság haszonrésze	K	2,732'40
3% a nyugdíj-alapra	K	4,098'62
		20,493'08
továbbá jótékonycélokra és tiszti jutalmazásokra	K	126,843'16
marad	K	11,889'56
mely összegből osztalékra az 1905-ik üzletévre 4500 darab 200 korona névértékű részvény után à 24 korona	K	108,000'—
fennmaradó összegből:	K	6,953'60
10,000.— koronás főnyereséymény-alapítvány IX. részlete fejében	K	1,000'—t
adni, a végeredmény	K	5,953'60

összegét pedig a **külön tartalékalap** dotálására fordítani és az osztalékot ezen indítványaink elfogadása esetében f. évi február 19-ik napjától kezdve pénztárainknál Szegeden, Baján és Nagykikindán, valamint a „Magyar Általános Hitelbank“-nál Budapesten kifizetni ajánljuk.

A lefolyt évben **Kulinyi Zsigmond** felügyelő-bizottsági tag elhalálozásával ismét nagy és fájó veszteség sújtotta intézetünket. A közzgazdasági élet minden ágazatára kiterjedő fényes tehetségénél fogva igazi hivatottsággal támogatta a boldogult bankunkat is, melyhez több mint egy évtizede kiterjedő működésének tartalma alatt melegen ragaszkodott. Arra kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy e súlyos veszteség fölötti részvétének a mai köz-

Szegeden, 1906. február hóban.

gyűlés jegyzőkönyvében kifejezést adjon, azt az elhunyt mélyen sújtott özvegyének kivonatilag tudomására hozza és az elhunyt felügyelő-bizottsági tag helyébe és megbízatásának tartamára egy új tagot válasszon.

Amidőn végre igazgatósági megbízatásunkat a tisztelt közgyűlés kezeihez ezennel letesszük, arra hívjuk fel, hogy alapszabályaink 35. §-a értelmében elnököt, alnököt és 7 igazgatósági tagot három évre válasszon, egyben felkérjük Önöket, hogy a felügyelő-bizottság jelentése alapján az előterjesztett mérleg, valamint az üzleteredmény hovaforítása iránti indítványunkat elfogadni és úgy részünkre, mint a felügyelő-bizottság részére a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjenek.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ Igazgatósága.

MÉRLEG-SZÁMLA

TARTOZIK.

KÖVETEL.

VAGYON	korona	fill.	korona	fill.	TEHER	korona	fill.	korona	fill.
Pénztár:					Részvénytőke:				
készpénzkészlet			295377	72	4500 részvény á 200 k. befizetéssel	900000	—		
Váltó számla:					Ált. tartalék-alap	700000	—		
egyenlege			6346576	22	Külön tartalék-alap	36525	84		
Előlegek:					Nyugdíj-alap	132410	83		
kézizálogra, árukra és sertésekre .			361867	65	Tízezer koronás főnyer. alapítvány	8000	—		
Jelzálogkölsönök:					Magy. ált. hitelbank tőkebetétje .	400000	—	2176936	67
egyenlege			3927826	98	Betétek:				
Értékpapírok:					könyvecskékre	5316891	16		
készlet			507669	20	folyószámlákra (cheque számla) .	250749	40	5567640	56
Ércpénzek:					Hitelezők:				
készlet			6157	61	folyószámlában	472364	75		
Szelvények:					visszleszámított-váltók	3292029	65		
készlet			1851	21	tovább adott jelzálog kölcsönök .	532671	22	4297065	62
Ingtatlan birtok:					Átviteli kamatok			66430	01
intézeti ház Klauzál-tér 2.	247838	29			Nyereség:				
egyéb ingatlanok	9500	—	257338	29	1905. évben			175760	66
Adósok:									
folyószámlán alapszabályszerű fe-									
dezettel			566873	06					
Leltár			12295	58					
			12283833	52				12283833	52

ÜZLETEREDMÉNY-SZÁMLA

TARTOZIK.

KÖVETEL.

TERHEK	korona	fill.	korona	fill.	JÖVEDELMEK	korona	fill.	korona	fill.
Leírások			4170	91	Üzleteredmény:				
Kezelési költségek			29820	62	1904. évről áthozat			10715	57
Tiszti fizetések			47949	15	Ingtatlanok jövedelme:				
Kir. és városi adók	24740	54			bankház jövedelme	19115	46		
Betéti kamatadó	16539	52	41280	06	egyéb ingatlanok jövedelme	729	32	19844	78
Betéti kamatok			171978	36	Kamatok:				
Nyereség:					különféle kamatok	363712	34		
1905. évben			175760	66	adómentes értékpapír kamatok	18398	44	382110	78
					Leírt követelésekből befolyt			469	16
					Pénzváltó üzlet:				
					jövedelme			6273	26
					Jutalékok és díjak			51546	21
			470959	76				470959	76

Szeged, 1905. december 31.

A könyvelésért:

Felmayer Sándor s. k.

cégvezető-főkönyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

az igazgatóság:

Szarvady Lajos s. k., **Tóth Péter** s. k., **Csányi János** s. k., **Gál Kálmán** s. k., **Horváth Elemér** s. k.,
elnök, alelnök, vezérigazgató.

Jármái Gyula s. k., **Kiss Károly** s. k., **Vajda Sándor** s. k., **Wagner Gusztáv** s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta

a felügyelő-bizottság:

Weiner Miksa s. k., **Dr. Reiner Mór** s. k., **ifj. Aigner József** s. k.,
elnök.